

[Avaleht](#) > [Kriminaalpoliitika valdkonnad](#) > [Laste seksuaalne väärkohtlemine](#) > [Mis on laste seksuaalne väärkohtlemine?](#) > Milliseid lapse vastu suunatud seksuaalsed tegusid loetakse kuritegudeks?

Milliseid lapse vastu suunatud seksuaalsed tegusid loetakse kuritegudeks?

- **Vägistamine** on inimese tahte vastaselt temaga suguühtesse astumine või muu sugulise iseloomuga teo toimepanemine vägivallaga või ära kasutades tema seisundit, milles ta ei olnud võimeline vastupanu osutama või toimunust aru saama. Lapse vägistamise eest karistatakse kuni 15-aastase vangistusega.
- **Suguühe või muu sugulise iseloomuga tegu mõjuvõimu kasutades** tähendab seda, et täiskasvanu astub alaealisega suguühtesse või teeb mingi muu sugulise iseloomuga teo, kasutades ära lapse sõltuvust temast või kuritarvitades lapse suhtes saavutatud mõjuvõimu või usaldust. Selle teo puhul ei eeldata vägivalda ega sundi, samuti ei pea kannatanu olema seisundis, kus ta ei saa toimunust aru või ei ole lihtsalt võimeline vastupanu osutama. Vastupidi, selle teo puhul võib initsiatiivikaks pooleks olla laps ise, aga karistatav on selline seks ikkagi, kui täiskasvanu ja lapse vahel on usaldussuhe (nt peresõber, tugiisik, nõustaja, vaimulik), sõltuvussuhe (nt pereliige, sh kasuvanem, eestkostja, lapsehoidja, hooldaja, sotsiaaltöötaja) või mõjuvõim/autoriteet (nt õpetaja, treener, staar/iidol/kuulsus). Nimetatud juhtudel on mitte vaid seks, aga ka igasugune muu suguline tegevus alla 18-aastase lapsega keelatud isegi siis, kui laps ise sellist tahet väljendab. Selle teo toimepanemise eest karistatakse kuni 8-aastase vangistusega.
- **Suguühe järeltulijaga.** Kui lapsevanem, vanema õigustega isik või vanavanem astub suguühtesse või paneb toime mingi muu sugulise iseloomuga teo oma lapse või lapselapsega, on see alati kuritegu ning karistatav kuni 8-aastase vangistusega.
- **Suguühe või muu sugulise iseloomuga tegu lapsealisega.** Täiskasvanu ja noorema kui 14 aastase lapse vahel on keelatud kõik võimalikud seksuaalsed suhted ja tegevused. Suguühte või muu sugulise iseloomuga teo toimepanemise eest alla 14-aastase lapsega karistatakse täiskasvanut kuni 8-aastase vangistusega. □ Noorem kui 10-aastane laps loetakse arusaamisvõimetuks, mis tähendab, et suguühe või muu sugulise iseloomuga teo toimepanemine alla 10-aastase lapsega on alati vägistamine ning selle eest karistatakse kuni 15-aastase vangistusega.
- **Alaealiselt seksi ostmine.** Alla 18-aastase lapsega rahalise tasu või mis tahes muu hüve (näiteks mingi teene) eest suguühtesse astumist või muu sugulise iseloomuga teo tegemist loetakse lapselt seksi ostmiseks ja see on karistatav kuni 8-aastase vangistusega. Ka siin ei ole oluline, kas seksiostu algatajaks oli laps või täiskasvanu.
- **Inimkaubandus alaealise ärakasutamise eesmärgil.** Noorema kui 18-aastase lapse mõjutamine, et ta alustaks või jätkaks prostitutsiooniga tegelemist või astuks modelli või näitlejana üles pornograafilises või erootilises etteastes või teoses, või sellistele tegevustele kaasaaitamine on inimkaubandus. Selle eest karistatakse kuni 10-aastase vangistusega.
- **Lapspornole juurdepääsu taotlemine.** Keelatud on Interneti vahendusel

lapsporno sisaldavatele lehekülgedele sisenemine ja seal piltide, filmide vms vaatamine (isegi siis, kui neid materjale ei tõmmata enda arvutisse). Et tegu oleks karistatav, peab inimene teadma, et sellel lehel saab näha lapsporno materjale. Sellise teo eest karistatakse kuni 2-aastase vangistusega.

- **Lapsporno jälgimine.** Alla 18-aastase lapse osalusel toimuva pornograafilise etteaste teadlik jälgimine ning alla 14-aastase lapse osalusel toimuva pornograafilise või erootilise etteaste teadlik jälgimine on keelatud ning karistatav kuni 2-aastase vangistusega. Ei ole oluline, kas etteaste toimub nõ päriselus või arvutiekraanil.

- **Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine.** Alla 18-aastast last pornograafilises või alla 14-aastast last pornograafilises või erootilises situatsioonis kujutava pildi, kirjutise või muu teose või selle reproduktsiooni puhul on keelatud nii selle valmistamine, omandamine, hoidmine kui ka teisele isikule kättesaadavaks tegemine üksipuha millisel viisil. Sellise teo eest karistatakse kuni 3-aastase vangistusega.

- **Lapseealise seksuaalne ahvatlemine.** Alla 14-aastasele lapsele ei tohi kättesaadavaks teha pornograafilisi teoseid ega näidata seksuaalset kuritarvitamist. Ka ei tohi astuda tema nähes suguühtesse ega last mingil muul viisil teadvalt seksuaalselt ahvatleda. Sellise teo eest karistatakse kuni 3-aastase vangistusega.

- **Seksuaalse eesmärgiga kokkulepe lapseealisega kohtumiseks (tuntud ka kui lapsepeibutamine või grooming).** Kui täiskasvanu teeb alla 14-aastasele lapsele või alla 18-aastasele, kes ei olnud võimeline toimunust aru saama, kohtumissetpaneku või lepib lapsega kohtumise kokku (ja on teinud selle kohtumise toimumiseks ka juba mingi ettevalmistava teo), ning kohtumise eesmärk on panna lapse vastu toime mingi seksuaalse iseloomuga kuritegu, siis see ongi lapsepeibutamine ning selle eest karistatakse kuni 3-aastase vangistusega. ☐

- Oluline on teada, et kuritegu ei pane toime mitte vaid see, kes ise mõne ülalnimetatud teo lõpule viib, vaid samamoodi võib saada karistada nii nendele tegudele kaasaaitamise ja kihutamise kui ka iga sellise teo katse eest. Kuriteole kaasaaitaja ei ole vaid see, kes füüsiliselt abistab – vahel võib kaasaaitamine seisneda lihtsalt nõuandmises. ☐
- Lapse vägistamise korral (milleks loetakse muuhulgas alla 10-aastase lapse suhtes igasuguse sugulise iseloomuga teo toimepanemist, isegi kui laps selle algatab) saabub kriminaalvastutus teatud juhtudel aga juba enne, kui katseni jõutakse. Sellisele teole ebaõnnestunud kihutamise, selle toimepanemise ettepanekuga nõustumine või kaastäideviimise kokkulepe on karistatav juba siis, kui vähemalt üks osapooltest astub mingigi täiendava sammu eesmärgiga soodustada kuriteo toimepanemise alustamist. Seega võib mõnikord tuua karistuse üksnes vestlus, mille sisuks on lapse suhtes plaanitav seksuaalne tegevus. ☐
- Laste omavahelised seksuaalsuhted ei ole keelatud ega karistatavad, kui need on vabatahtlikud ja neis puudub vägivald, sund, mõjutamine. Küll aga ei tohi ka 14-18-aastane osta alla 18-aastaselt seksi, lapsporno materjale internetis vaadata või alla laadida ega teisi lapsi seksuaalselt väärkohelda jms. Sugulise iseloomuga teod alla 10-aastase lapsega on keelatud aga igal juhul.

Allikas URL: <https://www.kriminaalpoliitika.ee/et/mis-laste-seksuaalne-vaarkohtlemine/milliseid-lapse-vastu-suunatud-seksuaalsed-tegusid-loetakse>